

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра таксації лісу та лісового менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
директор ННІ лісового і садово-паркового господарства
Роман ВАСИЛИЩИН
2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри таксації лісу
та лісового менеджменту
Протокол № 11 від "20" травня 2024 р.
Т. в. о. завідувача кафедри
Віктор МИРОНЮК

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Деревообробні та меблеві
технології»
Гарант ОП
Олександра ГОРБАЧОВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка деревообробної галузі»

Галузь знань: 18 – Виробництво та технології

Спеціальність: 187 – Деревообробні та меблеві технології

Освітня програма: «Деревообробні та меблеві технології» першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти

ННІ лісового і садово-паркового господарства

Розробники: доц., к. с.-г. н. Лакида І.П., доц., к. с.-г. н. Домашовець Г.С.

1. Опис навчальної дисципліни

Економіка деревообробної галузі

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	187 – Деревообробні та меблеві технології	
Освітня програма	Деревообробні та меблеві технології	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	–	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	4 (2 – зі скороченим терміном навчання)	4 (2 – зі скороченим терміном навчання)
Семестр	7, 8 (3, 4 – зі скороченим терміном навчання)	7, 8 (4, 5 – зі скороченим терміном навчання)
Лекційні заняття	28 год.	14 год.
Практичні, семінарські заняття	43 год.	12 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	79 год.	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета. Незаперечною є теза про те, що сформувати високоефективну і конкурентоспроможну економіку держави та розвивати її, в першу чергу, здатна лише високотехнологічна промисловість. Тому з переходом України до ринкових умов господарювання зростають вимоги до економічної підготовки фахівців, зокрема деревообробної промисловості. Вивчення курсу «Економіка деревообробної галузі» ставить перед собою за мету формування у студентів здатності до самостійного економічного мислення та набуття практичних навичок виконання економічних розрахунків до розв'язання в майбутньому повсякденних

виробничо-господарських завдань деревообробного підприємства. У процесі вивчення дисципліни розглядаються загальні проблеми функціонування деревообробної промисловості, капітал і виробничі фонди, технічна база, організація і планування виробництва. Зміст дисципліни підпорядкований майбутній трудовій діяльності спеціаліста і передбачає набуття студентом необхідних знань по вибору найбільш економічно обґрунтованих варіантів вирішення виробничих задач.

Основні **завдання** вивчення дисципліни полягають у:

1. Розширенні наукового світогляду та формування економічного мислення студентів через одержання основних відомостей про економіку деревообробної промисловості
2. Ознайомленні з основами функціонування деревообробної промисловості та здійснення підприємницької діяльності.
3. Вивченні ресурсного забезпечення діяльності деревообробної промисловості.
4. Ознайомленні з технічною базою, організацією і плануванням роботи деревообробної промисловості.
5. Вивченні ефективності господарювання.

У результаті вивчення дисципліни «Економіка деревообробної галузі» студент повинен:

а) знати:

- категорії і поняття економічної термінології;
- напрямки економії і раціонального використання лісової сировини;
- визначення основних показників діяльності підприємства, раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

б) уміти:

- застосовувати одержані знання, обчислювальну техніку в економічних розрахунках;
- визначати вплив основних факторів на показники діяльності підприємства; складати кошториси витрат, розраховувати повну собівартість продукції.

Навчальна дисципліна забезпечує формування

- інтегральної компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі деревообробних та меблевих технологій.

- загальних компетентностей:

ЗК 05. Здатність працювати в команді.

ЗК 08. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні

види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- спеціальних (фахових) компетентностей:

СК 02. Здатність організувати роботу колективу виробничого підрозділу (дільниці, цеху), її планування, матеріальне та інформаційне забезпечення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент набуде таких **програмних результатів навчання:**

ПРН 03. Усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 07. Оцінювати економічні, культурні, соціальні та етичні наслідки професійної діяльності.

ПРН 11. Організувати та керувати роботою первинного виробничого або проектного підрозділу.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1. Предмет, завдання та загальна характеристика економіки деревообробки. Предмет і завдання курсу “Економіка деревообробки”. Роль промисловості у розвитку народного господарства. Значення курсу “Економіка деревообробки для підготовки кваліфікованих кадрів”.

Тема 2. Лісосировинна база деревообробної промисловості України та стан її використання.

Лісовий фонд України. Лісозабезпеченість та стан використання лісових ресурсів. Забезпеченість сировиною деревообробної промисловості.

Тема 3. Сучасний стан та перспективи розвитку деревообробної промисловості. Стан та перспективи розвитку лісопильно-деревообробної промисловості. Стан та перспективи розвитку меблевої промисловості. Стан і перспективи використання деревних відходів. Функціонування підприємств деревообробної та целюлозно-паперової промисловості в м. Києві.

Тема 4. Науково-технічний прогрес і ефективність деревообробної промисловості.

Основні напрямки НТП у деревообробній промисловості. Економічна ефективність впровадження нової техніки і технології. Джерела фінансування науково-дослідних робіт в галузі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Тема 5. Основні фонди деревообробної промисловості, виробничі потужності. Класифікація та структура основних фондів галузі. Показники стану та оцінка використання основних фондів. Виробничі потужності підприємств

деревообробної галузі. Ефективність використання основних фондів і виробничих потужностей. Оборотні засоби, їх класифікація і структура. Джерела формування оборотних фондів. Ефективність використання оборотних засобів. Матеріально-технічне забезпечення галузі.

Тема 6. Виробничий процес та виробнича структура деревообробного підприємства.

Виробничий процес та його структура. Виробничий цикл, структура і його тривалість. Виробнича структура підприємства, типи виробництв.

Тема 7. Продукція деревообробної промисловості.

Загальна характеристика продукції деревообробної галузі. Планування виробництва продукції. Виробнича програма розвитку лісового господарства України.

Тема 8. Якість продукції деревообробної галузі.

Якість продукції, її показники. Основні напрямки підвищення якості продукції. Стимулювання виробництва високоякісної продукції.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

Тема 9. Кадрове забезпечення, продуктивність праці та заробітна плата.

Кадри деревообробної промисловості. Продуктивність праці, її значення, показники і фактори її росту. Планування продуктивності праці і кількості працюючих. Принципи і система оплати праці.

Тема 10. Собівартість продукції, прибуток, рентабельність в деревообробній промисловості.

Структура собівартості продукції деревообробних підприємств. Планування собівартості продукції, шляхи її зниження. Прибуток і рентабельність.

Тема 11. Ціни на продукцію деревообробної галузі.

Функції цін, принципи і методи ціноутворення. Види та диференціація цін. Ціни на продукцію деревообробної галузі.

Тема 12. Планування і прогнозування розвитку галузі деревообробки.

Завдання, принципи та методи планування. Організація галузевого планування і прогнозування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

Тема 13. Інноваційні та інвестиційні процеси в деревообробній галузі.

Інноваційна діяльність, її суть та роль для розвитку галузі. Організація оновленого виробництва на деревообробних підприємствах. Інвестиції, та їх роль в розвитку галузі.

Тема 14. Розміщення промислового виробництва деревообробної галузі.

Принципи і функції розташування деревообробного виробництва. Особливості розташування виробництва деревообробної галузі.

Тема 15. Економічне стимулювання підвищення ефективності виробництва деревообробної промисловості.

Діяльність галузі в ринкових умовах господарювання. Прибутки деревообробної галузі. Шляхи вдосконалення механізму господарювання в деревообробній галузі.

Тема 16. Нормативно-правова і законодавча база деревообробної промисловості. Оподаткування підприємств деревообробної галузі. Організаційно-правовий механізм функціонування підприємств деревообробної промисловості.

Тема 17. Екологічні проблеми функціонування підприємств деревообробної галузі.

Глобальні проблеми людства. Екологічні наслідки діяльності підприємств деревообробної галузі.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ для повного й скороченого терміну навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	тижні	усього	денна форма					заочна форма						
			у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Галузева структура та лісосировинне забезпечення деревообробної галузі														
Тема 1. Предмет, завдання та загальна характеристика економіки деревообробки	1	6	2	2			4	1	1					
Тема 2. Лісосировинна база деревообробної промисловості України та стан її використання	2-3	10	2	4			6	3	1	2				
Тема 3. Сучасний стан та перспективи розвитку деревообробної промисловості	4-5	10	2	4			6		1					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Тема 4. Науково-технічний прогрес і ефективність деревообробної промисловості	6-7	10	2	4			4		1				
Разом за змістовим модулем 1	7	36	8	14			20	4	4	2			
Змістовий модуль 2. Виробничі фонди деревообробної промисловості													
Тема 5. Основні фонди деревообробної промисловості, виробничі потужності. Оборотні засоби і матеріально-технічне забезпечення галузі	8-9	9	4	4			8	3	2	2			
Тема 6. Виробничий процес та виробнича структура деревообробного підприємства	10-11	9	1	4			8	1	1	2			
Тема 7. Продукція деревообробної промисловості	12-13	9	1	4			4						
Тема 8. Якість продукції деревообробної галузі	14-15	9	1	4			5		1				
Разом за змістовим модулем 2	8	36	7	16			25	4	4	4			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 3. Ціноутворення та собівартість продукції													
Тема 9. Кадрове забезпечення, продуктивність праці та заробітна плата	1-2	10	2	2			2	3	1	2			
Тема 10. Собівартість продукції, прибуток, рентабельність в деревообробній промисловості	3-4	10	2	2			6	2	1	2			
Тема 11. Ціни на продукцію деревообробної галузі	5-6	11	1	2			2	1	1				
Тема 12. Планування і прогнозування розвитку галузі	7	6	1				4		1				
Разом за змістовим модулем 3	7	37	6	6			14	6	4	4			
Змістовий модуль 4. Інноваційний розвиток деревообробної галузі													
Тема 13. Інноваційні та інвестиційні процеси в деревообробній галузі	8-9	12	2	2			4	3	1	2			
Тема 14. Розміщення промислового виробництва деревообробної галузі	10	8	2	2			6	1	1				
Тема 15. Економічне стимулювання підвищення ефективності виробництва деревообробної промисловості	11	7	1				6						
Тема 16. Нормативно-правова і законодавча база деревообробної промисловості	12	12	1	4			2						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Тема 17. Екологічні проблеми функціонування підприємств деревообробної галузі	13	2	1				2						
Разом за змістовим модулем 4	7	45	7	8			20	4	2	2			
Усього годин		150	28	43			79	14	14	12			

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Економіко-правові основи функціонування підприємств деревообробної промисловості (Закон про підприємства в Україні)	4
2.	Розрахунок лісозабезпеченості регіону та лісосировинної забезпеченості деревообробного підприємства	4
3.	Визначення галузевої структури промисловості а регіону та виробничих зв'язків деревообробних підприємств.	4
4.	Ознайомлення з новітніми досягненнями в галузі деревообробки	4
5.	Обчислення показників стану та ефективності використання основних засобів деревообробного підприємства	4
6.	Розрахунок показників використання оборотних засобів деревообробного підприємства	2
7.	Розрахунок показників продуктивності праці на деревообробному підприємстві	2
8.	Розрахунок виробничого циклу деревообробного підприємства та визначення його тривалості.	2
9.	Визначення асортименту та якості продукції деревообробного підприємства	2
10.	Характеристика кадрового забезпечення деревообробного підприємства	2
11.	Розрахунок собівартості продукції, прибутку та рентабельності	2
12.	Розрахунок собівартості продукції, прибутку та рентабельності	2
№ з/п	Назва теми	Кількість годин

13.	Планування розвитку деревообробного виробництва на майбутній рік та прогнозування його розвитку на майбутні 5 років	2
14.	Аналітичне та графічне визначення беззбитковості виробництва	2
15.	Застосування інструментів інвестиційного аналізу задля обґрунтування вибору альтернативи придбання чи оренди обладнання	2
16.	Розрахунок економічного ефекту, спричиненого удосконаленням процесу виробництва	2
17.	Оформлення та здача лабораторних робіт	1
	Разом	43

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Інновації в деревообробній галузі	20
2.	Конкурентоспроможність продукції підприємств деревообробної галузі	25
3.	Навчання та підвищення кваліфікації персоналу на деревообробних підприємствах	14
4.	Окупність інвестицій в деревообробній галузі	20
	Разом	79

6. Засоби діагностики результатів навчання:

- залік;
- екзамен;
- модульні тести;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи.

7. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- робота з навчально-методичною літературою (реферування, конспектування, тезування, анотування, рецензування);
- самостійна робота (виконання завдань).

8. Методи оцінювання.

- залік;
- екзамен;
- модульне тестування;
- захист модульних та практичних робіт.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

10. Методичне забезпечення

1. Робочий зошит для виконання лабораторно-практичних робіт з дисципліни «Економіка деревообробної галузі» для студентів освітнього ступеня «Бакалавр» за напрямом підготовки 6.051801 – «Деревооброблювальні технології». Частина перша / [Лакида І.П., Кравець П.В., Василюшин Р.Д., Домашовець Г.С.]. К. : ЦП «Копмринт», 2019. – 36 с.
2. Робочий зошит для виконання лабораторно-практичних робіт з дисципліни «Економіка деревообробної галузі» для студентів освітнього ступеня «Бакалавр» за напрямом підготовки 6.051801 – «Деревооброблювальні технології». Частина друга / [Лакида І.П., Кравець П.В., Василюшин Р.Д., Домашовець Г.С.]. К. : ЦП «Копмринт», 2020. – 26 с.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Синякевич І.М. економіка галузей лісового комплексу. – Львів : «Світ», 1996. – 184 с.
2. Економіка підприємства. – К. : КНЕУ, 2001. – 528 с.
3. Справочник економіста деревооброблювальної промисловості. – М. : Лесная промышленность, 1974. – 488 с.
4. Петров Б.С. Организация и планирование производства на деревообрабатывающих предприятиях. М. : Гослесбумиздат, 1960. – 310 с.
5. Основи економічної теорії : політекономічний аспект : підручник / Г.Н. Климко, В.П. Нестеренко, Л.О. Канищенко та ін. – К.: Вища школа, 1994. – 559 с.
6. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. / В.О. Василенко. – 2-е вид. – К. : Центр навч. літ-ри, 2005. – 504 с.

7. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.І. Донець. – К. : Центр навч. літ-ри, 2006. – 312 с.
8. Загвойська Л.Д. Економічний аналіз інвестиційних проектів : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Загвойська Л.Д., Масенко Т.Є., Якуба М.М. – Львів : Афіша, 2006. – 318 с.
9. Захарчин Г.М. Основи підприємництва : навч. посіб. / Г.М. Захарчин. – К. : Знання, 2008. – 437 с.
10. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Г.В. Савицька. – 3-тє вид. – К. : Знання, 2007. – 668 с.

Додаткові:

1. Закони України, нормативні документи Кабінету Міністрів України, міністерств і відомств України, органів місцевою самоврядування з питань реформування економічних відносин.

12. Інформаційні ресурси

З метою вивчення дисципліни «Економіка деревообробної галузі» можуть використовуватись документи в інформаційних системах (бібліотеках, архівах, фондах, банках даних тощо), зокрема:

1. Національна бібліотека ім. В.І.Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. International Institute for Sustainable Development: <http://www.iisd.org>.
3. FAO: <http://www.fao.org>.
4. WWF: <http://wwf.panda.org>.
5. Center for International Forestry Research: www.cifor.org.
6. European Forest Ecosystem Research Network: iff.boku.ac.at/efern/
7. www.elsevier.com